

Rezolucja Komitetu Regionów w sprawie kryzysu finansowego

(2009/C 76/13)

KOMITET REGIONÓW

1. **Wyraża zaniepokojenie** poważnymi konsekwencjami społecznymi kryzysu finansowego i jego skutkami dla całej gospodarki, a w szczególności dla jednostek terytorialnych i obywateli. W związku z tym **wzywa** do podjęcia zdecydowanych działań mających na celu wsparcie popytowej strony gospodarki, a w szczególności pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom oraz samorządom lokalnym i regionalnym z myślą o zachowaniu spójności i o zabezpieczeniu najważniejszych inwestycji i projektów z zakresu infrastruktury.

2. W pełni **popiera** cel dotyczący bezpiecznego jednolitego rynku finansowego w Unii Europejskiej, opartego na wysokich wymogach przejrzystości oraz na nowoczesnym systemie nadzoru na odpowiednim szczeblu zarządzania, który będzie reagował na niepokojące sygnały. **Podkreśla**, że powinno się unikać takich środków i uregulowań, które mogą zdławić rynek finansowy, a wspólne wysiłki powinny zmierzać do zagwarantowania solidnego zarządzania finansowego, tak aby możliwe było przywrócenie zaufania do gospodarki.

Odniesienie do unijnych inicjatyw w celu zahamowania i przezwyciężenia kryzysu finansowego KR:

3. **Przyjmuje z zadowoleniem** porozumienie osiągnięte przez Radę Europejską w dniach 15–16 października 2008 r., które jest warunkiem wstępnym przywrócenia klimatu zaufania do rynków finansowych, i **uwaga**, że decyzje podjęte przez Radę stanowią ważne kroki na drodze do odbudowania zaufania w sektorze finansowym i do ograniczenia wpływu kryzysu na gospodarkę, mimo że oznaczają koszty dla budżetów i podatników.

4. **Akceptuje** decyzję UE w sprawie zwiększenia gwarancji minimalnych dla depozytów obywateli na terytorium Unii Europejskiej, **przyjmuje ją z zadowoleniem** jako odpowiedni środek zabezpieczenia oszczędności obywateli w UE i szybkiego odbudowania zaufania do systemu bankowego, który nie pociąga za sobą ani dodatkowych kosztów dla podatników, ani zakłócenia konkurencji, ponadto wspiera **cel uniknięcia** bankructwa głównych banków UE.

5. **Z zadowoleniem przyjmuje** deklarację państw członkowskich o przeznaczeniu do roku 2011 za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego 30 miliardów euro na pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom w Europie, **podkreśla** jednak, że jest to dopiero pierwszy etap wspierania gospodarki.

6. **Podkreśla** znaczącą rolę Europejskiego Funduszu Społecznego i programów mających na celu łagodzenie negatywnych skutków obecnego kryzysu oraz **wzywa** Komisję Europejską, by rozważyła możliwości dostosowania istniejącego instrumentu do bieżących okoliczności, w tym do dokonania przeglądu Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EAGF) w celu zwiększenia skuteczności tego instrumentu.

7. **Wspiera** ostatnie inicjatywy Komisji, których celem jest zmiana dyrektyw regulujących działanie rynków finansowych ze szczególnym uwzględnieniem środków nadzoru, zarządzania ryzykiem i zarządzania kryzysowego i **wzywa Komisję Europejską** do uwzględnienia roli samorządów lokalnych i regionalnych.

8. **Nawołuje** Komisję Europejską do wystąpienia z wnioskiem w sprawie harmonizacji elementów informacji o produktach finansowych, jakie podają instytucje finansowe. We wniosku zobowiązano by te instytucje do przedstawiania poziomu ryzyka w łatwo zrozumiały sposób, uproszczono by umowy i postawiono jasne wymogi przejrzystości w stosunku do usług bankowych.

9. **Wzywa** Komisję Europejską do działania na rzecz porozumienia w sprawie kodeksu postępowania, tak aby działania instytucji finansowych mające na celu maksymalizację zysku nie stały w sprzeczności z ogólnym interesem publicznym.

10. **Podkreśla** ponadto, że konsekwencje kryzysu finansowego dla gospodarki nie powinny zmienić ustalonych długoterminowych priorytetów politycznych UE, w szczególności wsparcia dla programu zwiększenia zatrudnienia i poprawy jego jakości, wsparcia dla badań i innowacji, poprawy konkurencyjności, wzmacniania spójności terytorialnej i przeciwdziałania przyczynom i skutkom globalnego ocieplenia.

11. **Wzywa** Komisję Europejską do uważnego monitorowania zadłużenia osobistego, zwłaszcza zadłużenia na kartach kredytowych, które szybko wzrasta, uniemożliwiając pożyczkobiorcom spłacanie zobowiązań.

12. **Z zadowoleniem przyjmuje** wyznaczenie grupy wysokiego szczebla, która będzie się zajmować strukturą nadzoru europejskiego rynku finansowego i zauważa, że grupa ta składa się z ekspertów z instytucji finansowych, krajowych ministerstw finansów, bankowości i przemysłu. **Niestety**, w grupie de Larosièrè'a nie jest reprezentowany szczebel lokalny i regionalny. W związku z tym **wzywa** do wyznaczenia przedstawiciela Komitetu Regionów.

13. **Wzywa** do utworzenia odpowiednich ram regulacyjnych, które obejmowałyby skuteczne systemy przepisów i narzędzia egzekwowania prawa.

14. **Wzywa** do gruntownej rewizji międzynarodowego systemu finansowego, zwiększenia przejrzystości operacji finansowych, sprawdzenia norm ostrożnościowych i norm rachunkowości obowiązujących w instytucjach finansowych, zwiększenia odpowiedzialności kadry kierowniczej i ograniczenia tych elementów systemu, które zachęcają do podejmowania nadmiernego ryzyka (np. sekurytyzacja, polityka wynagrodzeń). Wreszcie **kładzie nacisk** na lepszą koordynację między różnymi krajowymi władzami nadzorczymi w kwestii nadzoru nad ponadnarodowymi grupami finansowymi.

Wymiar lokalny systemu finansowego

15. **Przypomina**, że samorządy lokalne i regionalne są odpowiedzialne za jedną trzecią wydatków publicznych i ponad dwie trzecie inwestycji publicznych w UE, muszą zatem być traktowane jako aktywne podmioty zaangażowane w rozwiązywanie kryzysu i w utrzymanie wzrostu gospodarczego w przyszłości. W związku z tym **podkreśla**, że należy wspierać samorządy lokalne i regionalne podejmujące działania inwestycyjne np. w zakresie infrastruktury, tak aby nie dopuścić do niebezpiecznej spirali, w której brak inwestycji prowadzi do spadku zatrudnienia i niedostępności kredytów, co pociąga za sobą dalszy spadek inwestycji.

16. **Podkreśla**, że kryzys finansowy bezpośrednio dotyka samorządy lokalne i regionalne, gdyż w wielu krajach banki oszczędnościowe są silnie zakotwiczone w regionach. Mają one bezpośredni kontakt z miejscową ludnością i firmami oraz przyczyniają się do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, gdyż są źródłem siły napędowej dla nowych inicjatyw gospodarczych oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

17. **Apeluje** w związku z tym do Rady, Komisji i państw członkowskich o uznanie istotnej roli szczebla lokalnego i regionalnego w funkcjonowaniu publicznych pośredników finansowych. **Wnosi**, aby na etapie opracowywania i wdrażania nowej struktury systemu finansowego UE zasięgnięto opinii samorządów lokalnych i regionalnych w celu zagwarantowania oddolnej i odgórnej wymiany doświadczeń i przepływu specjalistycznej wiedzy, z korzyścią dla gospodarki, MŚP i obywateli.

Polityka konkurencji

18. **Z zadowoleniem przyjmuje** komunikat Komisji w sprawie zastosowania zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego globalnego kryzysu finansowego⁽¹⁾ oraz **wzywa** Komisję Europejską do ścisłego monitorowania następstw pomocy państwa przyznanej na podstawie art. 87 ust. 3 lit b) indywidualnym bankom, aby upewnić się, że pomoc taką ograniczono do niezbędnego minimum i podjęto działania w celu uniknięcia zakłóceń konkurencji.

19. **Z zadowoleniem przyjmuje** porozumienie w sprawie minimalnych gwarancji dla depozytów w wysokości 50 tys. EUR i **wzywa** do podjęcia odpowiednich zachęt fiskalnych skierowanych do ogółu społeczeństwa, które ograniczą zakłócenia konkurencji do minimum i zagwarantują równe reguły gry wszystkim instytucjom sektora finansowego. Środki te są konieczne, aby odzyskać zaufanie obywateli do systemu finansowego.

20. **Proponuje** przeprowadzenie takiej korekty systemu oceny ratingowej, aby stworzyć proste kody lub kategorie umożliwiające rozróżnienie banków o ostrożnym profilu inwestycyjnym od banków stosujących bardziej ryzykowne podejście. **Jest zdania**, że w tym celu bardzo pożytecznym rozwiązaniem byłoby utworzenie Europejskiej Agencji Ratingowej.

21. **Popiera** wysiłki Komisji Europejskiej mające na celu wyeliminowanie wszelkich zakłóceń na wewnętrznym rynku

finansowym (sprawozdanie końcowe z badania sektorowego bankowości detalicznej z 31 stycznia 2007 r.), utrzymującego się podziału rynku według granic państw, a także zróżnicowania w stosowanych marżach, praktykach ustalania cen, wzorcach sprzedaży oraz asymetrii informacyjnej. **Aprobuje** wyznaczony przez Komisję Europejską cel pełnego urzeczywistnienia wspólnego rynku finansowego, który byłby bardziej przejrzysty, solidniejszy i zdolny do szybszego reagowania na wyzwania o skali światowej.

Kwestie budżetowe

22. **Przypomina**, że samorządy lokalne i regionalne są ważnymi podmiotami politycznymi i budżetowymi, jeśli chodzi o podejmowanie wyzwań zasadniczych dla następnych dziesięcioleci w Europie.

23. **Podkreśla**, że kryzys finansowy i jego negatywny wpływ na wzrost gospodarczy i zatrudnienie zwiększy zapotrzebowanie na pomoc, opiekę społeczną oraz usługi publiczne po cenach preferencyjnych, a samorządy lokalne i regionalne ogrywają pierwszoplanową rolę w spełnianiu tych oczekiwań.

24. **Zwraca uwagę** na dające się przewidzieć pogorszenie warunków finansowania dla podmiotów gospodarczych, także dla samorządów lokalnych i regionalnych, co z kolei może wpłynąć na ich zdolność zaciągania kredytów na nowe inwestycje.

25. **Apeluje** o szczególne uwzględnienie zdolności samorządów lokalnych i regionalnych w zakresie finansowania oraz **prosi** o odpowiednie wsparcie dla tych samorządów w sytuacji, gdy zwiększone koszty finansowania i obciążenie długiem zagrażają wykonaniu na czas solidnych pod innymi względami projektów, które są ważne i wartościowe dla regionów i całej gospodarki UE.

Polityka spójności

26. **Wzywa** do bardziej elastycznego wykorzystywania funduszy strukturalnych w obecnym okresie oraz **opowiada się** między innymi za tym, by dać więcej czasu na uruchomienie środków z funduszy strukturalnych, tj. zamiast formuły: rok referencyjny + 2 (N+2) stosować formułę: rok referencyjny + 3 (N+3), co miałyby zagwarantować, że projekty o wysokiej jakości, które powinny przynieść skuteczne rozwiązania, nie będą wystawione na niepotrzebne niebezpieczeństwo utraty finansowania unijnego.

27. **Wzywa** instytucje finansowe, europejskie organy władzy i banki do przeznaczenia odpowiedniego finansowania lub gwarancji na rzecz inwestycji w infrastrukturę oraz innowacyjnych projektów o zbadanej jakości przyczyniających się do wzrostu konkurencyjności i wydajności. **Nalega**, aby z należytą uwagą potraktować fakt, że niezrealizowanie takich inwestycji na czas miałyby nie tylko bezpośredni ujemny wpływ na obszary, których one dotyczą, i ich MŚP, ale także pociągnęłyby za sobą negatywne skutki dla przemysłu UE, wpływając tym samym na wzrost gospodarczy i narażając na utratę wartościowych miejsc pracy.

⁽¹⁾ COM(2008/C 280/02) z 25 października 2008 r.

28. **Wzywa**, by środki przeznaczone dla samorządów lokalnych i regionalnych pochodzące ze współfinansowania, tak jak środki z EFRR i EFS przydzielane w ramach programów operacyjnych, nie były zaliczane dla celów paktów stabilizacji w poszczególnych krajach. Dzięki temu samorzady lokalne mogłyby zainicjować projekty na rzecz wzrostu i rozwoju gospodarki lokalnej oraz rynku pracy, nie narażając się na negatywne skutki wynikające z ograniczeń nakładanych w tych krajach na władze lokalne, które naruszają ów pakt (zablokowanie dostępu do pożyczek i możliwości zatrudniania oraz cięcia środków publicznych).

29. **Proponuje** ściślejsze partnerstwo instytucjonalne między KR-em a EBI, zgodnie z celami wzmocnienia spójności gospodarczej i społecznej, jak zapisano w postanowieniach Traktatu WE, a w szczególności w jego Protokole nr 28 w sprawie spójności gospodarczej i społecznej.

30. **Popiera** zapowiadane przez EBI reformy w zakresie: uproszczenia procedur dostępu do pożyczek; rozszerzenia zasięgu pożyczek na inwestycje w aktywa niematerialne (licencje, badania naukowe itp.); podziału ryzyka między EBI a bankami oraz przejrzystości korzyści finansowych przyznawanych MŚP. Wzywa do wzmocnienia zdolności interwencyjnej EBI w odniesieniu do projektów infrastrukturalnych, szczególnie poprzez wykorzystanie długoterminowych funduszy inwestycyjnych (equities) do zwiększenia znaczenia EBI. **Proponuje**, na zakończenie, opracowanie mechanizmu angażującego EBI na wzór mechanizmów wspierających MŚP. Jego celem byłoby wspomaganie zdolności samorządów lokalnych i regionalnych

współfinansowania projektów odnoszących się do spójności terytorialnej.

Europa na zasadach rozwoju zrównoważonego

31. **Potwierdza** swe zaangażowanie na rzecz realizacji celów związanych ze zmianami klimatycznymi i **wyraża nadzieję**, że zostaną one osiągnięte niezależnie od trudności gospodarczych. W związku z tym należy podjąć wysiłki na rzecz skierowania europejskich inwestycji na technologie związane z energią odnawialną, poprzez finansowanie programów (dot. transportu, budynków itp.) oraz badań naukowych, zwłaszcza w MŚP.

32. **Utrzymuje swe zaangażowanie** na rzecz osiągnięcia dynamicznego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego z zachowaniem solidnego europejskiego modelu społecznego, efektywności energetycznej i zmniejszonego negatywnego oddziaływania na środowisko. **Stwierdza**, że nawet w obecnych wyjątkowych okolicznościach celem tym nie mogą zagrażać działania UE, władz krajowych, lokalnych ani regionalnych; wręcz przeciwnie, **wzywa** odpowiedzialne podmioty do podjęcia wiodącej roli i przekształcenia ryzyka w szansę, poprzez wspieranie badań i inwestycji w wydajne technologie, które przyniosłyby długoterminową poprawę gospodarki wraz z działaniami w stosunku do środowiska naturalnego opartymi na zasadzie rozwoju zrównoważonego.

33. **Zobowiązuje** swego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz kolejnym przewodnictwom Unii Europejskiej.

Bruksela, 27 listopada 2008 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE